

Vlaams Ministerie  
van Onderwijs en Vorming

**Onderwijsinspectie**  
Hendrik Consciencegebouw  
Koning Albert II-laan 15  
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be  
www.onderwijsinspectie.be

## Verslag over de doorlichting van Vrije Lagere School voor Buitengewoon Onderwijs School de Merode te Antwerpen

Hoofdstructuur bubao

|             |                                                |                                                                     |
|-------------|------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|
|             | Instellingsnummer                              | 25791                                                               |
|             | Instelling                                     | Vrije Lagere School voor Buitengewoon Onderwijs<br>School de Merode |
| directeur   |                                                | Patricia VAN NUFFEL                                                 |
| adres       |                                                | Frans Van Hombeeckplein 17 - 2600 BERCHEM                           |
| telefoon    |                                                | 03-230.97.86                                                        |
| fax         |                                                | 03-239.53.78                                                        |
| e-mail      |                                                | info@schooldemerode.be                                              |
| website/URL |                                                | www.schooldemerode.be                                               |
|             | Bestuur van de instelling                      | 972364 - School de Merode te BERCHEM                                |
| adres       |                                                | Frans Van Hombeeckplein 17 - 2600 BERCHEM                           |
|             | Scholengemeenschap                             | 121681 - ANKER te BERCHEM                                           |
| adres       |                                                | Geluwestraat 4 - 2600 BERCHEM                                       |
|             | CLB                                            | 114942 - Vrij CLB De Wissel Antwerpen te DEURNE                     |
| adres       |                                                | Hallershofstraat 7 - 2100 DEURNE                                    |
|             | Dagen van het doorlichtingsbezoek              | 20/04/2013, 21/04/2013, 22/04/2013,<br>23/04/2013                   |
|             | Einddatum van het doorlichtingsbezoek          | 23/04/2013                                                          |
|             | Datum bespreking verslag met de instelling     | 24/05/2013                                                          |
|             | Samenstelling inspectieteam                    |                                                                     |
|             | Inspecteur-verslaggever                        | Jan Speltinx                                                        |
|             | Teamleden                                      | Lydia Loquet                                                        |
|             | Deskundige(n) behorend tot de<br>administratie | nihil                                                               |
|             | Externe deskundige(n)                          | nihil                                                               |

## INHOUDSOPGAVE

|                                                          |    |
|----------------------------------------------------------|----|
| INLEIDING .....                                          | 3  |
| 1. SAMENVATTING .....                                    | 5  |
| 2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING .....                       | 7  |
| 2.1 Leergebieden in de focus .....                       | 7  |
| 2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus .....   | 7  |
| 3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN? ..... | 8  |
| 3.1 Wiskunde .....                                       | 8  |
| 3.2 Wereldoriëntatie .....                               | 10 |
| 4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT? .....           | 13 |
| 4.1 Professionalisering .....                            | 13 |
| 4.2 Begeleiding .....                                    | 14 |
| 5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL .....                   | 15 |
| 6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL .....               | 16 |
| 6.1 Wat doet de school goed? .....                       | 16 |
| 6.2 Wat kan de school verbeteren? .....                  | 16 |
| 6.3 Wat moet de school verbeteren? .....                 | 16 |
| 7. ADVIES .....                                          | 17 |

## INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling<sup>1</sup> door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende woonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op woonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op [www.doorlichtingsverslagen.be](http://www.doorlichtingsverslagen.be).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op [www.onderwijsinspectie.be](http://www.onderwijsinspectie.be).

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

---

<sup>1</sup> Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op [www.onderwijsinspectie.be](http://www.onderwijsinspectie.be).

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

[www.onderwijsinspectie.be](http://www.onderwijsinspectie.be) en [www.doorlichtingsverslagen.be](http://www.doorlichtingsverslagen.be)

## 1. SAMENVATTING

De Vrije Lagere School voor Buitengewoon Onderwijs 'De Merode' is gelegen in Berchem, een district van de stad Antwerpen. In mooi gerenoveerde en onderhouden gebouwen biedt ze onderwijs aan voor leerlingen met een type 8-attest. Ze rekruteert leerlingen uit de wijde omgeving. De school richt geen collectief busvervoer in maar voorziet in een carpoolingsnetwerk. De groeiende populatie van de leerlingen die op latere leeftijd instromen, de toename van de complexere ontwikkelingsproblematieken en de momenteel onduidelijke toekomst van het type 8-onderwijs in het Vlaamse onderwijslandschap dagen de school uit om een gepast antwoord te vinden.

De onderwijsinspectie onderzocht op basis van het vooronderzoek van 15 april 2013 de leergebieden wiskunde en wereldoriëntatie aan de hand van het proces van handelingsplanning. Hiernaast werd er nagegaan in welke mate de school de leerbegeleiding en de deskundigheidsbevordering onderzoekt en bewaakt. Ook een aantal aspecten van het algemeen beleid vormden onderwerp van onderzoek.

Voor wiskunde slaagt de school er in om een systematisch aanbod op maat van de leerling of de leerlingengroep aan te bieden. De school maakte afgelopen jaren intensief werk van schooleigen leerlijnen die een gedragen houvast bieden voor de teamleden in het ontwerpen, realiseren en bewaken van een stimulerende en werkelijkheidsgerichte wiskundige leeromgeving. Aan de hand van de zelf ontwikkelde eindtoetsen gaat de school na in welke mate de leerlingen de doelstellingen van de schooleigen leerlijnen beheersen. Deze gegevens zijn sterk richtinggevend voor de beginsituatiebepaling van de leerling of de leerlingengroep. Tevens vormt deze beginsituatiebepaling een duidelijk uitgangspunt voor een evenwichtige en gradueel opgebouwde doelenselectie op maat. Functionele planningsdocumenten en een voortdurende dialoog binnen het niveauoverleg staan garant voor een terdege voorbereidingsfase. In de uitvoeringsfase hebben de teamleden een groeiende aandacht voor actieve werkvormen, gevarieerde activiteiten en groeperingsvormen, betekenisvolle en realistische contexten. De school voorziet in differentiatie door onder meer klasinterne en klasexterne ondersteuning die nauw op elkaar aansluiten.

Voor wereldoriëntatie heeft de school de start van een belangrijke inhaalbeweging gemaakt. Momenteel slaagt de school er echter nog onvoldoende in om voor dit leergebied een relevante, evenwichtige en systematische beginsituatiebepaling op groeps- of individueel niveau in kaart te brengen. Dit gemis zorgt voor een breuklijn binnen het cyclische proces van handelingsplanning. Zowel de doelenselectiefase, de voorbereidingsfase, de uitvoeringsfase en de evaluatiefase zijn hierdoor te weinig bewust afgestemd op deze fundamentele beginsituatiebepaling. Tijdens de periodieke klassenraden is wereldoriëntatie zeer summier onderwerp van bespreking. Het hanteren van het leerplan van de eigen koepel als referentiekader resulteert weliswaar in een groeiende doelgerichte, evenwichtige, multiperspectieve en samenhangende benadering. De school houdt de leerplandoelen op dit ogenblik nog gering tegen het licht van de specifieke en de verscheiden noden van de leerlingen binnen deze doelgroep. Binnen de klaspraktijk maakt de eerder cognitieve en vakgerichte benadering van weleer stilaan plaats voor een meer hedendaagse visie op leren en onderwijzen. Het creëren van een werkelijkheidsgerichte en een actieve wereldoriënterende leeromgeving waarin de leerkracht optreedt als begeleider van gerichte leerprocessen komt meer en meer naar voor. De school zet ook eerste stappen om de verticale opbouw in kaart te brengen. In de evaluatiefase overweegt het toetsen van kennisaspecten. Er is een beginnende aandacht voor bredere evaluatievormen. De school slaagt er vooralsnog moeizaam in, uitgezonderd een eerste poging voor het domein tijd, om de interne evaluatiegegevens aan te wenden voor een nieuwe relevante beginsituatiebepaling binnen het cyclische proces van handelingsplanning.

De school heeft voor de deskundigheidsbevordering oog voor doelgerichtheid en ondersteuning. De teamgerichte nascholingen sluiten aan bij de prioriteiten en vinden een vertaling naar de werkvloer. De school doet voor deze nascholingen regelmatig beroep op de pedagogische begeleidingsdienst of externe deskundigen. De individugerichte nascholingen worden eerder aan de autonomie van de teamleden overgelaten. Teamleden zijn gemotiveerd om hun professionaliteit te verhogen en krijgen hiertoe ruime

kansen. Het delen van nieuwe inzichten en ervaringen vanuit individuele externe nascholingen verloopt minder doeltreffend. Hierdoor blijven er kansen liggen om de onderwijskwaliteit op team- en schoolniveau te optimaliseren. De school voorziet in een sterk ondersteunend begeleidingstraject voor de nieuwe teamleden en voor de teamleden die van functie veranderen. De formele overlegstructuren bieden bovendien ruime kansen tot het collectief leren en het delen van de interne deskundigheid.

De school zet sterk in op de leerbegeleiding van de leerlingen met een specifieke opvoedings- en ontwikkelingsbehoefte. Ze creëert een veilig en kindvriendelijk schoolklimaat waarin het welbevinden van de leerling centraal staat. Orde en structuur nemen een nadrukkelijke plaats in. Via sterk uitgebouwde overlegstructuren slaagt de school er in om een voortdurende dialoog tussen de verschillende kindbetrokkenen op te zetten rond de begeleiding van een leerling of een leerlingengroep. Deze impliciete manier van handelingsplanning levert een sterke bijdrage voor de gelijkgerichte benadering en voor de onderwijskwaliteit van de school. De school heeft nog groeimarge om vanuit het periodiek multidisciplinair overleg de fasen van handelingsplanning bewuster en explicieter te benaderen.

Het onderzoek naar het algemeen beleid geeft aan dat de school een overgang heeft gemaakt van een eerder vlakke structuur naar een structuur waarin medewerkers vanuit een gekregen mandaat extra verantwoordelijkheden opnemen. De ervaren directeur laat zich voor de beleidsvoorbereiding ondersteunen door een intern begeleidingsteam. Samen zetten zij de lijnen uit onder meer voor de prioritering, de visieontwikkeling en de deskundigheidsbevordering. De school heeft nog groeikansen om de prioriteiten te kaderen in een gefaseerde prioriteitenplanning op korte, middellange en lange termijn. De school nam de afgelopen jaren diverse initiatieven om te reflecteren op haar interne kwaliteit. Zo vormt een recent zelfevaluatieonderzoek op niveau van de scholengemeenschap, begeleid door de pedagogische begeleidingsdienst van de eigen onderwijskoepel, de aanleiding tot verbeterinitiatieven.

De inspectie besluit de doorlichting met een beperkt gunstig advies. Voor een groot deel is dit advies een waardering en erkenning van de sterke aspecten in het samen school maken. De inzet, het engagement en het intern leiderschap vormen belangrijke pijlers om het leergebied wereldoriëntatie kwaliteitsvol aan te pakken. Hierin zal het optimaliseren van de handelingsplanning tot een cyclisch proces, waarin de verbindingen tussen de verschillende fasen een cruciale rol spelen, essentieel zijn om te komen tot sterk wereldoriënterend onderwijs op maat. Het inspectieteam wil het ganse team motiveren om vanuit een gezamenlijke doelgerichtheid en een professioneel gelijkgerichte samenwerking de huidige praktijk in het belang van de kinderen verder uit te bouwen en bij te sturen waar nodig.

## 2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

### 2.1 Leergebieden in de focus

|                                 |
|---------------------------------|
| wereldoriëntatie -              |
| wereldoriëntatie: dovenscultuur |
| wiskunde -                      |
| wiskunde: functioneel rekenen - |
| wiskundige initiatie            |

### 2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

|                            |
|----------------------------|
| <b>Personeel</b>           |
| <b>Professionalisering</b> |
| Deskundigheidsbevordering  |
| <b>Onderwijs</b>           |
| <b>Begeleiding</b>         |
| Leerbegeleiding            |

### 3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

#### 3.1 Wiskunde

##### Voldoet

##### Motivering

De school slaagt er in om een relevante, evenwichtige en systematische beginsituatiebepaling voor het leergebied wiskunde op groeps- of individueel niveau in kaart te brengen. Deze vormt het uitgangspunt om een verantwoorde doelenselectie op maat te maken. Schooleigen leerlijnen en functionele planningsdocumenten ondersteunen een doelgerichte en doelmatige aanpak die oog heeft voor actief leren, differentiatie en individualisatie. Er is een duidelijke en rechtstreekse relatie tussen de evaluatie en de vooropgestelde doelen.

##### Vaststellingen

**Visieontwikkeling** Het leergebied wiskunde is binnen de school veelvuldig onderwerp van studie, reflectie en implementatie geweest. Zo ontwikkelde het team voor alle domeinen schooleigen leerlijnen gebaseerd op de decretale eindtermen lager onderwijs en de decretale ontwikkelingsdoelen van type 8. In deze leerlijnen verwijst de school naar talrijke hulpmiddelen, stappenplannen en didactische tips die de school doorheen de jaren opbouwde mede dankzij de ervaringen in het onderwijzen van leerlingen met specifieke rekenproblemen.

**Beginsituatiebepaling**  
*Beeldvorming*  
*Opvolging*  
*Functionele neerslag*  
*Actualisering*  
De school bepaalt de beginsituatie van de leerlingen voor dit leergebied hoofdzakelijk door schooleigen eindtoetsen. Deze gegevensverzameling staat vooral in functie van de groepssamenstelling van de niveaugroepen als vorm van differentiatie. Hiernaast hanteren de teamleden observaties, eigengemaakte en methodegebonden toetsen om zich een beeld te vormen van de mogelijkheden en de moeilijkheden van de leerlingen. De school registreert de gegevens in groepsoverzichten en in een digitaal opvolgsysteem. Het team heeft daarbij aandacht voor de verschillende domeinen. De mate waarin deze gegevensverzameling leidt tot een expliciete formulering van een individueel concreet en duidelijk doel op maat is niet altijd even transparant.

**Doelenselectiefase**  
*Selectie ontwikkelingsdoelen*  
*Op maat*  
*Evenwichtig aanbod*  
*Doelenkaders*  
*Multidisciplinair overleg*  
De beginsituatiebepaling vormt duidelijk het uitgangspunt voor een doelenselectie op maat van de leerlingengroep. De schooleigen leerlijnen bieden een gedragen en sterke houvast voor teamleden en zijn richtinggevend voor de klaspraktijk. Tijdens het wekelijkse, deels ook multidisciplinaire, niveauoverleg worden doelen indien nodig bijgestuurd.

**Vorbereidingsfase**  
*Planningsdocumenten*  
*Multidisciplinair*  
*Groepeeringsvorm*  
*Samenhang realiseren*  
De school maakte duidelijke afspraken betreffende de onderwijstijd. Ze steunt haar didactische aanpak grotendeels op een onderwijsleerpakket dat kan aangevuld worden met eigen materiaal of materiaal dat voorhanden is in de orthotheek.

De school organiseert kleinere groepsoverstijgende niveaugroepen



die mede ondersteund worden door de bijzondere leermeester individueel onderwijs (BLIO) en de kinesitherapeut. De groepssamenstelling is gebaseerd op het behaalde niveau van de leerling en de nood aan leeraanbod. De kinesitherapeuten ondersteunen de groepsleerkrachten ook klasintern voor onder meer metend rekenen en meetkunde. Zij baseren zich eveneens op de schooleigen leerlijnen. Indien nodig wordt ook voor ruimtelijke oriëntatie een (individueel) ondersteuningsaanbod voorzien.

De school maakt periodiek een planning op om de verticale opbouw en de continuïteit in leren te garanderen.

De school gebruikt realistische en functionele planningsdocumenten die een doelgerichte en doelmatige aanpak ondersteunen. In deze planningsdocumenten hebben de teamleden aandacht voor differentiatie en permanente evaluatie. Ook de individuele handelingsplannen van de kinesitherapeuten die sterk aansluiten bij de moeilijkheden die de leerling in de niveaugroep ervaart, zijn doordacht en systematisch opgebouwd.

Er zijn weinig gelijkgerichte en verticale afspraken over visualisaties, heuristieken en algoritmen aan de klaswanden die de kinderen kunnen ondersteunen in het leerproces.

**Uitvoeringsfase**  
*Planmatige aanpak*  
*Aanbod op maat*  
*Organisatie op maat*  
*Methodiek en werkvormen*

Door middel van onder meer actieve werkvormen, gevarieerde leeractiviteiten, flexibele groeperingsvormen, het aanbieden van betekenisvolle en functionele contexten, individualisering en differentiatie slaagt de school er geregeld sterk in om een aanbod op maat van de leerling- of leerlingengroep te realiseren.

Teamleden noteren gerichte observaties in hun schooleigen en leergebiedgebonden planningsdocument. Deze leiden geregeld tot passende en snelle bijstellingen van onderwijs- en leeractiviteiten.

De school organiseert de additionele hulp zowel klasintern als klasextern. De bijzondere leermeesters individueel onderwijs (BLIO) en de kinesitherapeuten begeleiden de leerlingengroepen of de individuele leerlingen vanuit het aanbod en de aanpak in de niveaugroep. Deze teamleden zijn via het wekelijkse niveauoverleg goed op de hoogte van de planning, het aanbod en de aanpak van het leergebied.

De school gebruikt sticordi-maatregelen voor leerlingen die kampen met specifieke moeilijkheden voor dit leergebied. Ze voorziet hier bijvoorbeeld in een functioneel aanbod en een aangepaste rekentechniek om de leerlingen vlotter te laten hoofdrekenen.

De meeste leerkrachten maken weinig gebruik van de ICT-mogelijkheden voor differentiatie.

**Evaluatiefase**  
*Visie en afspraken*  
*Systeem of instrument*  
*Gelinkt aan doelen/diagnostisch*  
*Valide*  
*Betrouwbaar*  
*Evenwichtig en representatief*  
*Procesevaluatie*  
*Rapportering*

De evaluatiepraktijk binnen het leergebied wiskunde kenmerkt zich vooral door summatieve evaluatie. Via zelf ontwikkelde eindtoetsen gaat de school na in welke mate de leerlingen de doelstellingen van de schooleigen leerlijnen beheersen. Er is een duidelijke afstemming tussen de evaluatie en de vooropgestelde doelstellingen.

De school heeft zowel oog voor product- als procesevaluatie. Illustratief voor dit laatste is de expliciete aandacht voor doe-opdrachten en zachte evaluatievormen binnen de domeinen meetkunde en metend rekenen. De school registreert de resultaten van de toetsen op een eenduidige manier in het digitaal leerlingvolgsysteem. Als formatieve evaluatie hanteren de teamleden gerichte observaties en occasioneel methodegebonden of eigengemaakte toetsen. Gerichte foutenanalyses komen minder voor.

De rapportering binnen dit leergebied typeert zich hoofdzakelijk door een cijfermatige beoordeling van de afgenomen toetsen per domein. Sporadisch komt er feedback over het proces van rekenen voor. Het team is zich bewust van de uitdaging om een veranderingsproces op gang te brengen rond de huidige rapporteringspraktijk van dit leergebied.

## 3.2 Wereldoriëntatie

### Voldoet niet

#### Motivering

De school slaagt er momenteel onvoldoende in om een relevante, evenwichtige en systematische beginsituatiebepaling voor het leergebied wereldoriëntatie op groeps- of individueel niveau in kaart te brengen. Dit gemis zorgt voor een breuklijn binnen het cyclisch proces van handelingsplanning. Zowel de doelenselectiefase, de voorbereidingsfase, de uitvoeringsfase als de evaluatiefase zijn hierdoor te weinig bewust afgestemd op deze fundamentele beginsituatiebepaling. Tijdens de periodieke klassenraden is wereldoriëntatie zeer summier onderwerp van bespreking. Bovendien slaagt de school er binnen de evaluatiefase moeizaam in om interne gegevens helder te krijgen en aan te wenden voor een nieuwe beginsituatiebepaling.

#### Vaststellingen

##### **Visieontwikkeling** **Deskundigheidsbevordering**

Sinds enkele jaren is wereldoriëntatie geregeld onderwerp van reflectie en implementatie op de school geweest. De school startte recentelijk een aantal initiatieven op, om op basis van de aanbevelingen in het doorlichtingsverslag van 2006 en de zelf ondervonden problemen, het leergebied stapsgewijs uit te bouwen. Zo vormden onder meer de georganiseerde studiedagen onder begeleiding van de pedagogische begeleidingsdienst van de eigen onderwijskoepel een aanzet om het leerplan gewoon basisonderwijs als referentiekader te hanteren en het actief leren en breed evalueren op de sporen te zetten. De school investeerde duidelijk tijd en energie in dit leergebied om de veranderingsbereidheid

binnen het team te doen groeien. De eerder cognitieve en vakgerichte benadering maakt stilaan plaats voor een meer hedendaagse visie op leren en onderwijzen. De school is er zich van bewust dat zij nog in het begin van een traject staat en dat er nog essentieel werk voor de boeg ligt om dit leergebied met de nodige diepgang en afstemming invulling te geven.

**Beginsituatiebepaling**

*Beeldvorming*

*Opvolging*

*Functionele neerslag*

*Actualisering*

De school brengt momenteel voor dit leergebied de beginsituatie van de individuele leerling of de leerlingengroep onvoldoende en onevenwichtig in kaart. Interne en externe gegevens worden gering aangewend om een relevante beginsituatie te bepalen.

Onlangs maakte de school een aantal aspecten van de domeinen tijd en ruimte in het digitaal opvolgsysteem zichtbaar. Voor de andere domeinen bestaan er momenteel weinig tot geen afspraken over hoe de teamleden relevante kennis, vaardigheden, inzichten en attitudes op een heldere en evenwichtige manier in kaart kunnen brengen. Hierdoor komt het leerrendement, de mogelijkheden en de specifieke noden van de individuele leerling- of leerlingengroep voor dit leergebied nauwelijks in het vizier binnen de dialoog van het multidisciplinair overleg op de klassenraad.

De verscheidenheid in beginsituatie wordt op niveau van de klassenraad weinig opgehelderd en benut om een afgestemd onderwijsaanbod op maat richting te geven. Dit gemis aan systematische beginsituatiebepaling hypothekeert een effectief cyclisch proces van handelingsplanning op maat van de individuele leerling of de leerlingengroep.

**Doelenselectiefase**

*Selectie ontwikkelingsdoelen*

*Leerlingenkenmerken*

*Op maat*

*Evenwichtig aanbod*

*Doelenkaders*

*Multidisciplinair overleg*

De school hanteert sinds enkele jaren de koepel eigen leerplandoelen van het gewoon basisonderwijs als referentiekader om het onderwijsaanbod voor te bereiden en uit te voeren. Deze leerplandoelen zijn weinig afgezet tegen de specifieke noden van de leerlingen binnen deze doelgroep. Een verantwoorde selectie van doelen rekening houdend met de mogelijke problemen op het vlak van waarneming, aandacht, geheugen, transfer en het hanteren van tijd en ruimte wordt nog te miniem gemaakt. Voor techniek is er te beperkte aandacht. Een aantal teamleden geven voor dit domein de nood aan coaching van de klaspraktijk aan.

Het uitgangspunt in het ontwerpen van een wereldoriënterende omgeving is vooral de keuze van de thema's. Hieraan koppelt de school per niveau de leerplandoelen, de leerinhouden en de activiteiten. Een systematische beginsituatiebepaling fungeert te weinig als basis voor een doelenselectieproces op maat van de individuele leerling of de leerlingengroep.

Het gebruik van het leerplan resulteert in een groeiende doelgerichte, evenwichtige, multiperspectieve en samenhangende benadering. Illustratief voor dit laatste zijn de relaties met de leergebieden leren leren en Nederlands die in meerdere pedagogische eenheden doelgericht aangewend worden.

|                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Voorbereidingsfase</b><br><i>Planningsdocumenten</i><br><i>Multidisciplinair</i><br><i>Groeperingsvorm</i><br><i>Infrastructuur en uitrusting</i>                       | <p>De school maakte duidelijke afspraken qua onderwijstijd. Ze voorziet voldoende leermomenten voor het leergebied wereldoriëntatie.</p> <p>Op het niveauoverleg bereiden de teamleden per niveau de activiteiten en de leerinhouden in functie van de geselecteerde doelen voor. Deze samenwerking draagt bij tot een welbepaalde differentiatie in het leeraanbod per niveaugroep. Teamleden baseren zich in deze fase op diverse bronnen uit de orthotheek van de school en op eigen materiaal.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <b>Uitvoeringsfase</b><br><i>Planmatige aanpak</i><br><i>Aanbod op maat</i><br><i>Organisatie op maat</i><br><i>Methodiek en werkvormen</i><br><i>Samenhang realiseren</i> | <p>Door een recentelijk waardevol initiatief om het aanbod op schoolniveau vanuit een aantal invalshoeken in kaart te brengen groeit de bewustwording van elkaars aanbod. De mate waarin dit overzicht op dit ogenblik een continuïteit in leren voor de leerling garandeert is nog niet duidelijk. Momenteel zijn er, uitgezonderd voor de domeinen tijd en ruimte, weinig afspraken voor het bewaken van de verticale samenhang en de graduele opbouw van het leeraanbod.</p> <p>In de uitvoering is er bij een groot deel van de teamleden een groeiende aandacht voor het creëren van een stimulerende, een werkelijkheidsgerichte en een actieve leeromgeving. De leerlingen krijgen kansen tot exploreren en experimenteren. Actieve werkvormen die het leren door handelen, denken en verwoorden centraal stellen en de leerkracht meer als begeleider van leerprocessen positioneert, worden meer en meer aangewend. Flexibele groeperingsvormen resulteren in sommige groepen tot interactief onderwijs. Toch blijft er in verschillende groepen een duidelijke aanwezigheid van frontaal gestuurd en productgericht onderwijs aanwezig.</p> <p>Frequente leerwandelingen, didactische uitstappen en extramurale activiteiten verlevendigen het onderwijs en bewerkstelligen een horizontale samenhang tussen de leergebieden.</p> <p>De school heeft binnen dit leergebied geringe aandacht voor differentiatie en individualisatie. Een identiek aanbod voor de hele groep is de huidige meest gangbare praktijk. Het gemis aan een systematische beginsituatiebepaling kan dit verklaren.</p> <p>Teamleden kunnen beroep doen op voldoende ondersteunend en ontwikkelingsgericht materiaal. Onlangs investeerde de school onder meer in hedendaagse atlanten. De onderzoeksmogelijkheden via het klasintern gebruik van ICT zijn eerder beperkt. Het gebruik van de klasexterne computerklas is leerkrachtafhankelijk en divers.</p> <p>Het gelijkgericht hanteren van de tijds-kaders zit momenteel nog in het begin van een traject. Er zijn heel wat verschillen in het dynamisch gebruik van deze kaders. Op het moment van de doorlichting is er weinig opbouw en afstemming in het gebruik van ruimtekaders in de klaswanden vast te stellen.</p> |

**Evaluatiefase**  
*Visie en afspraken*  
*Systeem of instrument*  
*Gelinkt aan doelen/diagnostisch*  
*Valide*  
*Betrouwbaar*  
*Evenwichtig en representatief*  
*Procesevaluatie*  
*Rapportering*

De school evalueert dit leergebied vooral op basis van schriftelijke toetsen. Teamleden ontwerpen deze op basis van eigen inzichten. Het toetsen van kennisaspecten overweegt ook al is er een beginnende aandacht voor bredere evaluatievormen. Momenteel wordt breed evalueren door de meeste teamleden nog doorgaans eng geïnterpreteerd. Teamleden worstelen met het vertalen van evaluatiegegevens naar een volgende relevante beginsituatiebepaling.

De bovenstaande evaluatiepraktijk weerspiegelt zich in de rapporteringspraktijk. Het puntenrapport geeft weinig informatie over de selectie van de doelen en het individuele leerrendement. Het team is zich bewust van de uitdaging om een veranderingsproces op gang te brengen rond de huidige rapporteringspraktijk van dit leergebied.

## 4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

### 4.1 Professionalisering

#### 4.1.1 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning.

Motivering

- Het interne begeleidingsoverleg (IB) bereidt de jaarlijkse teamgerichte nascholingen voor. Deze krijgen een gevarieerde invulling in functie van de lopende prioriteiten en een vooropgestelde doelstelling. Voortdurend doet de school hiervoor beroep op de pedagogische begeleidingsdienst of andere externe deskundigen.
- De school plant ieder schooljaar een gezamenlijke pedagogische studiedag met de scholengemeenschap waarvan ze deel uitmaakt.
- Teamleden geven aan dat ze ruime ontplooiingsmogelijkheden hebben. Ze zijn gemotiveerd om geregeld individuele nascholingen te volgen en hun professionaliteit te verhogen. Een recent tevredenheidsonderzoek en een overzicht van de gevolgde nascholingen bevestigen dit.
- Teamleden zijn op de hoogte van het nascholingsaanbod. Zij kunnen hier jaarlijks naar eigen inzichten, interesse en behoefte aan deelnemen. De mate waarin er richting gegeven wordt vanuit een gezamenlijk gedragen visie op schoolniveau is minder transparant. De brede en gerichte inzet op de nascholingen rond autismespectrumstoornissen (ASS) geeft aan dat de school hierin groeiende is.
- De school voorziet in een nascholingsplan. Dit document geeft een algemene oplijsting van een aantal gevolgde nascholingen en is minder gekoppeld aan een concrete prioriteitenplanning op korte en middellange termijn op schoolniveau.
- Het delen van de opgedane nieuwe inzichten en de ervaringen vanuit externe nascholingen wordt overgelaten aan het autonome initiatief van de teamleden waardoor er een minder doeltreffende multiplicatie plaatsvindt. Een evaluatieformulier fungeert eerder als administratief en verantwoordingsgericht gegeven. Er is nog groeimarge in het opzetten van doordachte implementatie- en opvolgingsstrategieën om vernieuwingen meer te verankeren in de klaspraktijk.

- De overlegstructuren bieden ruime kansen tot het collectief leren en het delen van de interne deskundigheid. Illustratief hiervoor zijn de talrijke formele en informele overlegmomenten op de school tussen verschillende professionals. De ingerichte consultatiemomenten op niveau van de scholengemeenschap en het intern aanbod van een aantal specifieke deskundigheidsbevorderende thema's binnen de school, dragen hier eveneens toe bij.
- De school voorziet in een sterk ondersteunend begeleidingstraject voor nieuwe teamleden of teamleden die van functie veranderen. Er is een functiebeschrijving voorhanden die de rol van de mentor als begeleider, observator en feedbackgever richting geeft. De aangestelde mentoren hebben een mentorenopleiding genoten. Het mentoraatraject, dat meestal over 2 jaren loopt, heeft oog voor werk- en leerondersteuning.

## 4.2 Begeleiding

### 4.2.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Motivering

- De school heeft een gelijkgerichte en gedragen visie op de leerbegeleiding. Groepsleerkrachten worden gezien als de spilfiguur in de begeleiding van de leerlingen met een specifieke opvoedings- of ontwikkelingsbehoefte. Samen met de additionele hulpverleners creëren ze een veilig en kindvriendelijk schoolklimaat waarin ze uitdrukkelijk oog hebben voor het welbevinden van iedere leerling. De school schept een duidelijke sfeer van orde en structuur. Ze verantwoordt haar visie op de leerbegeleiding onder meer via een gestructureerd schoolwerkplan, schoolreglement, schoolbrochure en verschillende informatiemomenten voor ouders. Ze vertaalt haar visie in concrete doelen en acties. Illustratief hiervoor zijn de brede inzet op de aanpak van leerlingen met een autismespectrumstoornis (ASS) en de inzet op de sociaal-emotionele begeleiding van leerlingen.
- De school verzamelt relevante kind- en omgevingsfactoren om zich een beeld te vormen van de mogelijkheden en de moeilijkheden van de nieuwe leerlingen. De school heeft een duidelijke visie op de intakeprocedure. De gegevens worden functioneel samengebracht en dienen als basis voor de groepssamenstelling.
- Sinds enkele jaren maakte de school een sterke beweging in het bewust investeren in formele overlegstructuren die de leerbegeleiding intentioneel ondersteunen. Het frequente niveauoverleg tussen groepsleerkrachten, de bijzondere leermeester individueel onderwijs (BLIO), de paramedici, de sociaal-emotionele begeleider en de directeur levert een duidelijke bijdrage in het bewaken en onderzoeken van de leerbegeleiding. Ook de discipline gebonden en overkoepelende overlegstructuren dragen hiertoe in grote mate bij. Het organiek vastleggen van deze meerdere uren overleg stimuleert een voortdurende dialoog tussen de verschillende kindbetrokkenen bij het ontwerpen, realiseren en bewaken van een onderwijsleeromgeving op maat.
- Driemaal per schooljaar organiseert de school een multidisciplinaire klassenraad. Hierop zijn de groepsleerkracht, de bijzondere leermeester individueel onderwijs, de logopediste, de pedagoog, de kinesitherapeut, de ondersteuner sociaal-emotioneel vaardigheden, de directie en de CLB-medewerker aanwezig. Eén maal per schooljaar wordt dit team uitgebreid met de bijzondere leerkrachten. Deze periodieke klassenraden worden aangevuld met extra klassenraden betreffende oriënteringen en zorgtrajecten die bijzondere aandacht vragen.
- Het multidisciplinair overleg wordt voorbereid door alle kindbetrokkenen en via het wekelijkse niveauoverleg aangestuurd en opgevolgd. Hiermee legt de school het accent op handelingsplanning als

frequent dialogisch proces in plaats van het handelingsplan als periodiek digitaal product. De school heeft nog groeimarge in het bewuster en explicieter benaderen van de verschillende fasen van handelingsplanning binnen dit dialogisch proces. Zo kan een expliciete, concrete en duidelijke formulering van een zorgvraag leiden tot een nog meer cyclisch, dynamisch en multidisciplinair-verbindend proces.

- Heel wat teamleden getuigen van een ontwikkelingsgerichte en leerstimulerende begeleidingsstijl. Illustratief hiervoor zijn de geselecteerde leerhoudingen die onder de aandacht komen tijdens verschillende leergebieden.
- Sinds enkele jaren hanteert de school een digitale applicatie om de ontwikkeling en de begeleiding van de leerlingen op te volgen. De toegankelijkheid, het laagdrempelige karakter en een zichtbare samenhang tussen klasbeeld en therapiebeeld zijn bevorderende factoren in een nog groeiende efficiënte beeldvorming voor alle leergebieden. De school is zich ervan bewust dat de beeldvorming voor de leergebieden wiskunde en Nederlands sterker uitgebouwd is dan voor de andere leergebieden.

## **5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL**

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- Er is bij de teamleden een duidelijke inzet, gedrevenheid en werkkraft aanwezig. De school is op beheersmatig vlak sterk uitgebouwd en op onderwijskundig vlak voert zij onder supervisie van een vrij recentelijk aangestelde pedagoog samen met een coördinatieteam van bijzondere individuele leermeesters een sterke inhaalbeweging. Illustratief hiervoor zijn onder meer de verscheidene lopende implementaties van nieuwe leerlijnen, de evolutie naar meer klasintern ondersteunen door paramedici en het uitbouwen van een nieuw digitaal opvolgsysteem. Deze inhaalbeweging zorgt samen met de maatschappelijke uitdaging van een nieuw buitengewoon onderwijs type 8, voor de nodige vernieuwingsdruk.
- De samensmelting van twee teams uit de verschillende vestigingsplaatsen resulteerde een aantal jaren geleden in een aanzienlijke vergroting van het personeelsteam. De school werd uitgedaagd om haar schoolstructuur te herzien. Ze maakte bewust de overgang van een eerder vlakke structuur naar een structuur waarin medewerkers vanuit een gekregen mandaat extra verantwoordelijkheden opnemen. Deze verandering vraagt enerzijds een grondige mentaliteitswijziging van de teamleden en anderzijds de nodige aandacht vanuit het beleid voor veranderingsprocessen en -effecten.
- De pedagoog, een bijzondere leermeester individueel onderwijs, een paramedicus en een leerkracht vormen samen met de directeur het interne begeleidingsteam (IB). Zij overleggen wekelijks om aan beleidsvoorbereiding op school-, team-, leerkracht- en leerlingniveau te doen. Teamleden geven meermaals aan dat de transparantie in de besluitvorming, de samenstelling van en de inspraak in dit overlegorgaan nog kan groeien. Het kernteam ondersteunt het beleid op het meer praktisch en organisatorisch niveau.
- Het interne begeleidingsteam kiest ieder schooljaar de schoolprioriteiten op basis van noden en vragen. De mate waarin het prioriteitenplan op korte termijn kadert in een breder gefaseerd prioriteitenplan op middellange en lange termijn is minder transparant.
- De school heeft gedurende de afgelopen jaren diverse initiatieven genomen om de eigen kwaliteit te bewaken. Zo vormde een recentelijk zelfevaluatieonderzoek op niveau van de scholengemeenschap, ondersteund door de pedagogische begeleidingsdienst van de eigen onderwijskoepel de aanleiding om een aantal sterke en zwakke punten op te lichten en aan te pakken.
- Momenteel verwerkt de school een tevredenheidsenquête van ouders op niveau van de scholengemeenschap.

## **6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL**

### **6.1 Wat doet de school goed?**

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De implementatie van de schooleigen leerlijnen en het doeltreffend gebruik van het functionele planningsdocument voor wiskunde.
- De groeiende aandacht voor het creëren van een stimulerende, een werkelijkheidsgerichte en een actieve leeromgeving binnen wereldoriëntatie.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Een sterk ondersteunend begeleidingstraject voor nieuwe teamleden of teamleden die van functie veranderen.
- De formele overlegstructuren met ruime kansen tot het collectief leren en het delen van de interne deskundigheid.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De aanwezige inzet, de gedrevenheid en de werkracht binnen het schoolteam.
- De uitbouw van formele overlegstructuren op verschillende niveaus die de gehele schoolwerking ondersteunen.

### **6.2 Wat kan de school verbeteren?**

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Afspraken maken over visualisaties, heuristieken en algoritmen aan de klaswanden die de kinderen kunnen ondersteunen in het leerproces van wiskunde.
- Het ontwikkelen van een gezamenlijk gedragen en specifieke visie op wereldoriëntatie binnen type 8.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Het verhogen van de doeltreffendheid van individuele nascholingen door gerichte opvolgings- en implementatiestrategieën.
- Binnen het multidisciplinair overleg de verschillende fasen van handelingsplanning bewuster en explicieter benaderen zodat er een gezamenlijke multidisciplinaire aanpak rond de specifieke opvoedings- of ontwikkelingsbehoefte van de leerling of de leerlingengroep voorbereid, uitgevoerd en geëvalueerd wordt.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Een gefaseerd prioriteiten- en implementatieplan op korte, middellange en lange termijn opzetten.
- De transparantie in de besluitvorming van het interne begeleidingsoverleg verhogen.

### **6.3 Wat moet de school verbeteren?**

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Voor het leergebied wereldoriëntatie op basis van een kwaliteitsvol proces van handelingsplanning passende onderwijsdoelstellingen selecteren, aanbieden en nadrukkelijk nastreven die een gradueel en evenwichtig leeraanbod op maat van de leerling of de leerlingengroep garanderen.



## 7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

### BEPERKT GUNSTIG

|        | Omwille van                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|--------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| type 8 | Voor wereldoriëntatie is de handelingsplanning onvoldoende gericht op een systematische, relevante en evenwichtige beginsituatiebepaling die de basis vormt voor een verantwoorde doelenselectie en voor de voorbereiding, de uitvoering en de evaluatie van een samenhangend en voldoende breed aanbod op maat van de individuele leerling of de leerlingengroep. De evaluatiefase levert momenteel weinig interne gegevens op die vertaald worden naar een nieuwe beginsituatiebepaling. |

Het bestuur van de instelling moet **vanaf 23 april 2016** kunnen aantonen dat de tekorten met een beperkt gunstig advies in voldoende mate werden geredimeerd.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Jan Speltinx

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname  
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: